

Säkerhet på snöskoter

- ett systematiskt arbete med berörda parter

November 2012 – Januari 2013

Nationella Snöskoterrådet på skotertur i VÄSEKS
område i februari 2010.

Foto: Per-Olov Wikberg

Säkerhet på snöskoter

– en process i tre steg med inspiration från
”OLA-metodiken”!

1. **Objektiva fakta** (Solna, 1 november 2012)
2. **Lösningar** (Sundsvall, 16 januari 2013)
3. **Avsikter** (*Piteå, 1-2 februari och senare*)

1. Objektiva fakta

- Fakta och kunskap!
- Så lite tycka, gissa och tro som möjligt!
- Inspel om olycksstatistik och fjällsäkerhet.
- Prioritera det viktigaste.

2. Lösningar

- Vad kan vi göra för att öka säkerheten på snöskoter?
- Vad fungerar bäst när det gäller attityder och beteende?
- Inspel om issäkerhet.
- Hur ska vi göra?
- Vem/vilka kan göra något?

3. Avsikter

- De som vill och kan avger avsiktsförklaringar.
- Det kan vara både stort och smått.

Deltagare

Nationella Snöskoterrådet

Arnold Vonkavaara, Trafikverket

Janne Lindgren, Trafikverket

Olof Stenlund, Jan Ifver och Niclas

Nilsson, Transportstyrelsen

Janne Sund, SSCO

Mikael Johansson och Pär
Persson, Snofed

Ronny Edin, Länsstyrelserna

Kalle Bergdahl, Kommunerna

Scandinavian freeriders

Mikael Berntsson

Beteenden och attityder

Annika Nordlund, Umeå Universitet

Issäkerhet

Karin Brand, Sv. Livräddn.sällskapet

Anders Wernesten, – ” –

Snöskoterleverantörer

Magnus Frantzell, Snöfo

Peter Söderhäll,
KGK/Arctic Cat

Olycksdata

Anders Eriksson,
Rättsmedicin Umeå
universitet

Svenska samernas riksförbund

Jenny Wik Karlsson

Media

Björn Friström,
Snowrider/Snowmobile

Försäkringsbranschen

Maria W edin,
Trafikförsäkringsföreningen
/Länsförsäkringar

Snöskoterturism

Kent Halvarsson, Åkersjön
Tony Wallin, Camp Åre

Fjällsäkerhet, Lavinsäkerhet

Stefan Mårtensson, Luleå
tekniska universitet, SLAO
m m

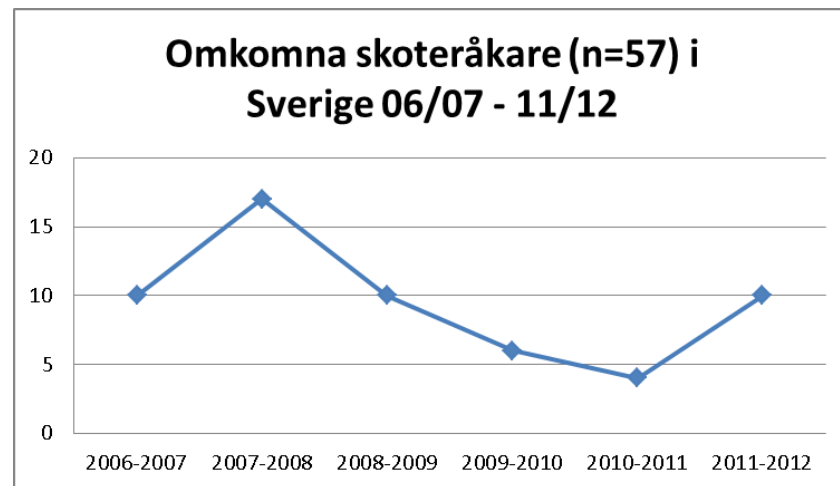
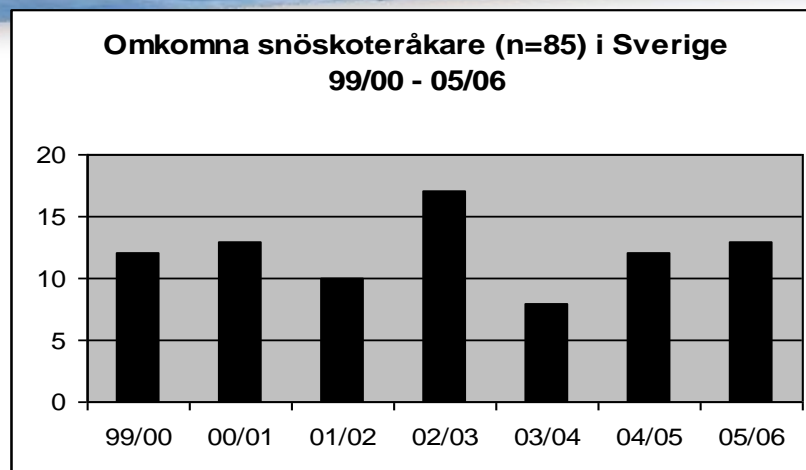
Träff 1

- Upplägg av Säkerhet på snöskoter (Janne)
- Presentation av Nationella Snöskoterrådet (Janne)
- Olycksstatistik (Anders Eriksson och Pär Persson)
- Fjällsäkerhet och laviner (Stefan Mårtensson)

Dödliga skade- händelser

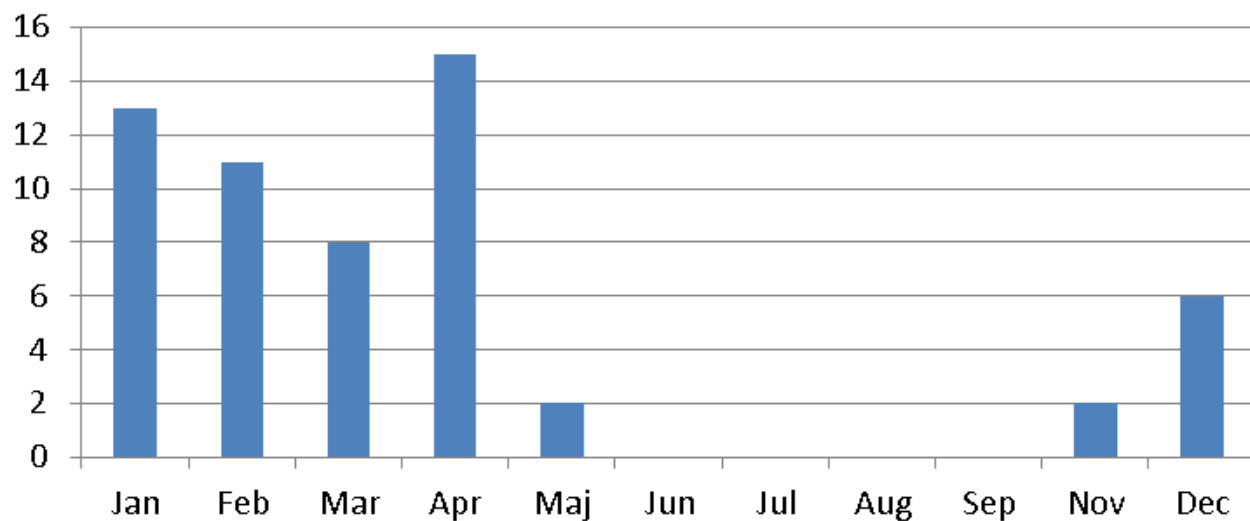
**1973/74 – 2002/03
(n=194)**

- 1–18 omkomna/år
- i medeltal 6,5/år

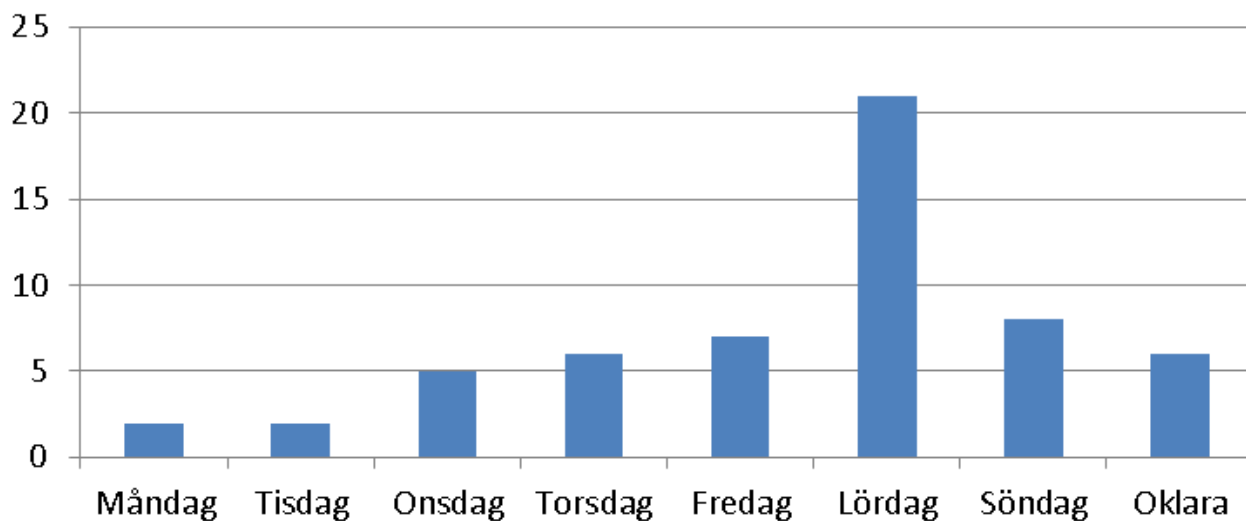
*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Omkomna skoteråkare i Sverige 06/07 - 11/12, olycksmånad (n=57)

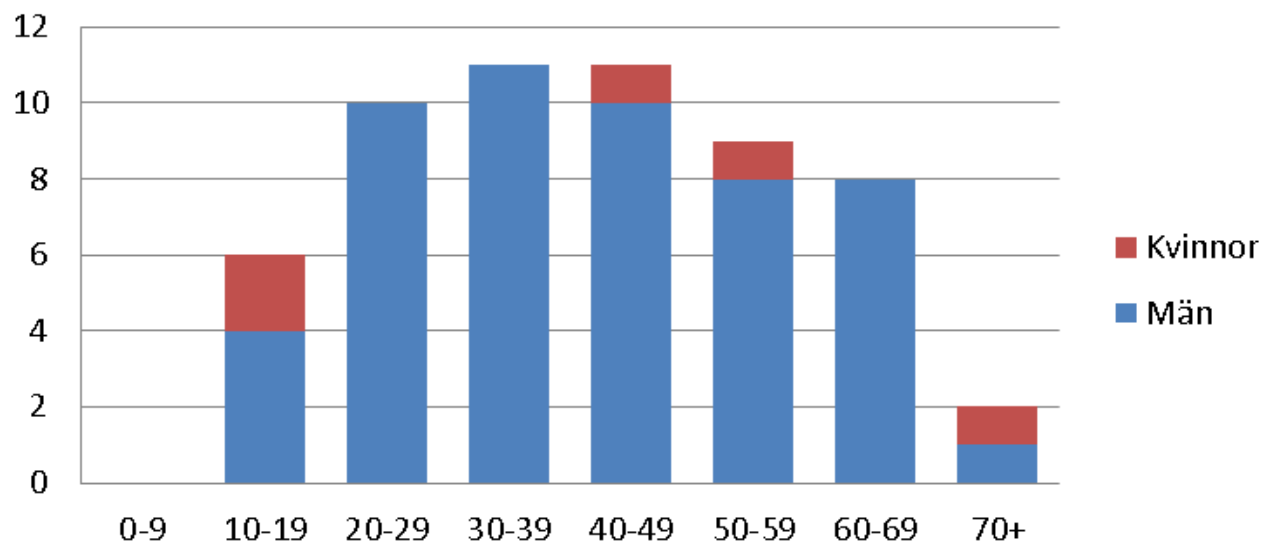
*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Omkomna skoteråkare i Sverige 06/07 - 11/12, olycksdag (n=57)

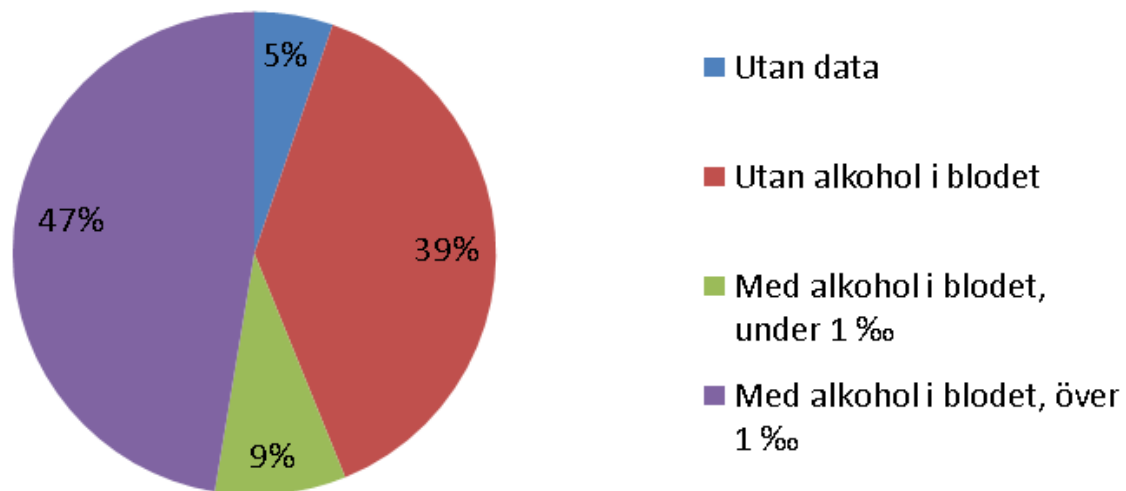
*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Skoterdödsfall i Sverige 06/07 - 11/12, fördelning av ålder och kön (n=57)

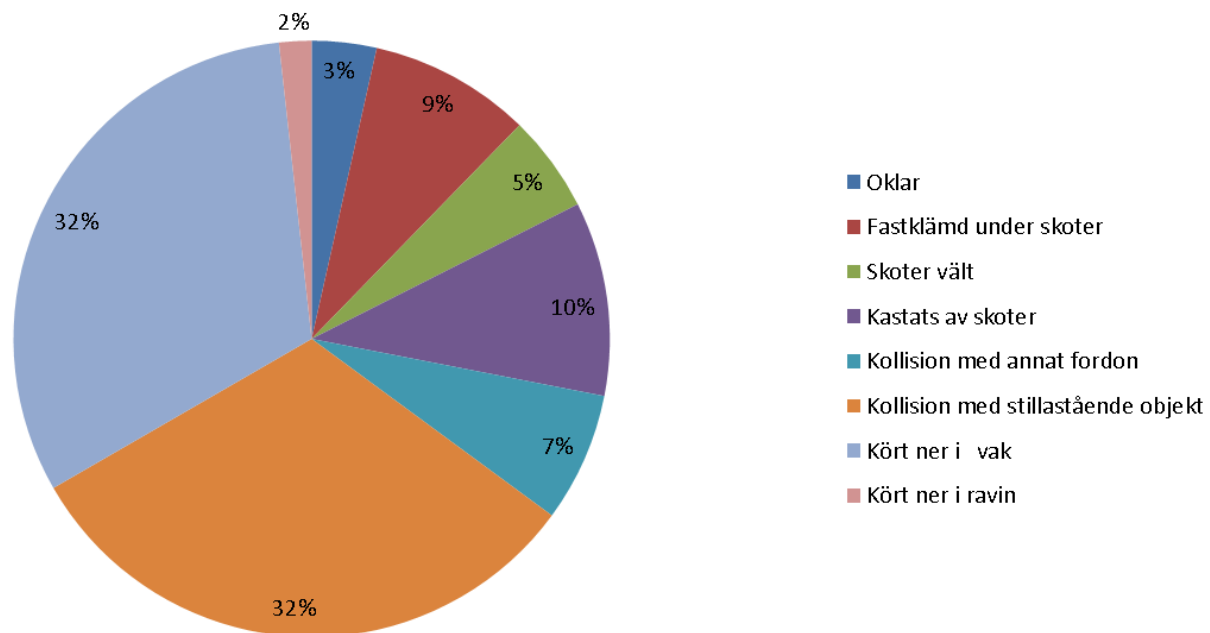
*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Alkoholnivåer bland skoteråkare i Sverige 06/07-11/12 (n=57)

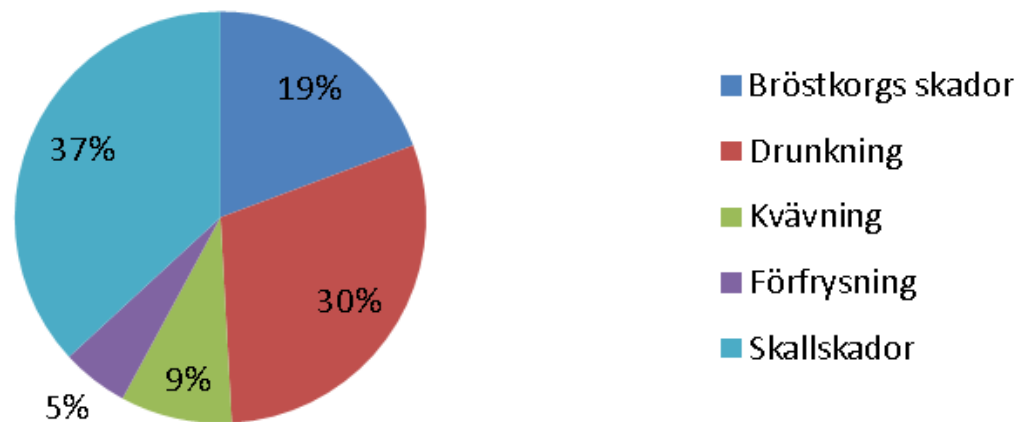
*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Skademekanism bland skoterdödsfall i Sverige 06/07-11/12 (n=57)

*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Dödsorsak bland skoteråkare i Sverige 06/07-11/12 (n=57)

*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

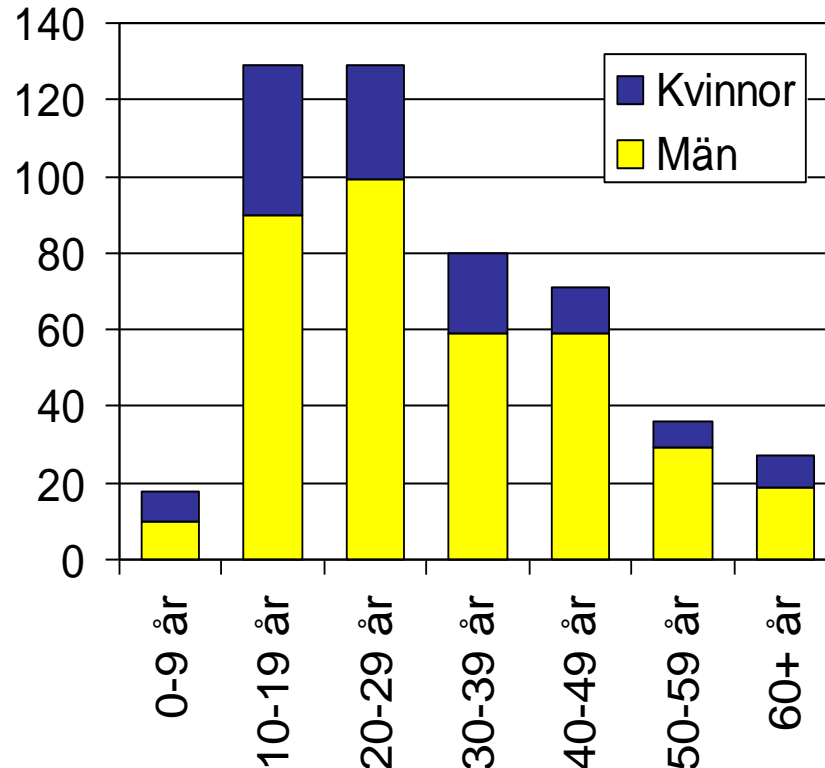
Snöskoterrelaterade skadefall vårdade vid Norrlands universitetssjukhus (484 skadade 1986–1998)

*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Icke-dödliga skadehändelser

Ålders- och könsfördelning

- Medelålder 30 år
- 75% män
- 65% förare
- 14% passagerare
- 6% pass kälke
- 4% påkörda
- 3% skidtolkande

*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Icke-dödliga skadehändelser

Skademekanismer

- 31% föll av pga hopp, snövall eller ojämnhet i underlaget
- 18% kolliderade med träd, sten, etc.
- 11% körde ner i dike eller ravin
- 9% tolgat efter skoter, fall fr. skoterkälke
- 6% halkat med ben fr. fotsteg
- 5% kollision med annat fordon
- 5% mekaniskt fel
- 15% andra skademekanismer

*Källa: Anders Eriksson,
Rättsmedicinalverket*

Icke-dödliga skadehändelser

Alkoholpåverkan

- 4% var kliniskt misstänkt alkoholpåverkade
- 5–6% kan vara den reella andelen alkoholpåverkade
- I 2 fall skadades barn som färdades med alkoholpåverkade förare, båda barnen lades in på sjukhuset för vård

De viktigaste områdena för säkerhet på snöskoter (enligt deltagarna på träff 1)

- Analys av olyckor (8)
- Issäkerhet (7)
- Utbildning (7)
- Information (3)
- Riskmedvetande (3)
- Alkohol (2)
- Hjälms (2)
- Leder (2)
- Lätt/tung snöskoter (0)
- Dialog med media (0)
- Väg/järnvägsövergångar (0)
- Referensgrupp (0)
- Försäkringar (0)
- Teknik och fordon (0)
- Yrkestrafik (0)
- Diplomerings av snöskotersafari (0)
- Planera för snöskoter (0)
- Ekonomi (0)

Träff 2: Vilka åtgärder bör genomföras för att öka säkerheten på snöskoter?

INFORMATION/KOMMUNIKATION/UTBILDNING

Förarbevis Utveckla förarbevisutbildningen till att bli mer riskorienterad Mer utbildning för förarbevis utbildarna Isutbildning som komplement till förarbevisutbildning

Riskmedvetande, förebilder och riskutbildning Riskmedvetenhet – Förmedla realistisk riskbild (is, lavin, alkohol...) och hur man hanterar dessa risker Förebilder

Attityder Alkoholattityd – Fritid=Alkohol

Issäkerhet Isinformation riktad till snöskoteråkare issakerhet.se Utbildning – Isvakslivräddning Flytkläder

Utrustning Utrustning – flytoverall/underställ, mobiltelefon, spade, räddningslina (is)

Media Dialog med skoterpress Mediastrategi för övrig press TV-reklam – infokampanj om säkerhet, Nyttja TV för information

Kommunikation/målgrupper Kommunikation med olika målgrupper

Styrmedel+information=Attityd/kultur

Uthyrare och safariföretag Diplomerad av snöskoteruthyrare och safariföretag
Utbildning+certifiering av safariföretag

Träff 2: Vilka åtgärder bör genomföras för att öka säkerheten på snöskoter?

”ÅTGÄRDER”

Lätt/tung snöskoter Differentiera snöskoter som motorcyklar (lätt/tung)

Åldersgränser kopplade till motorstorlek

Hjälm Hjälmtvång Billigare försäkring med ”Hjälmtvång”

Alkohol Regelbundna alkoholkontroller utanför fjällhotell (jfr Sthlms skärgård och båtfylleri)

Fler poliskontroller Alkolås

Nödstopp Återinför nödstoppslina på snöskotrar

Försäkringar Året-runt-försäkringar i stället för av-påställningsbara

Hänsyn till djur Sänk hastigheten till t ex 10km/tim vid passage av djur (t ex hästar)

Leder Säkert ledsystem Märk staglinor med reflex på leder i kraftledningsgator. Ledunderhåll Säkra väg- och järnvägspassager Issäkerhet – dra om leder och bygg broar

Träff 2: Vilka åtgärder bör genomföras för att öka säkerheten på snöskoter?

OLYCKSDATA

Utgå från fakta och kunskap

Sammanställ statistik! Inspirerande på t ex Nationella Snöskoterrådets hemsida. Utförligt för de som ska lösa problemet. Sammanställ olycksdata från Rättsmedicinalverket. Använd kunskaper om olyckor till t ex information/kommunikation och underlag för regeländringar

Djupare analys av olyckor Djupare analys av olyckor. Identifiera insatsområden.
”Haveriundersökning” av alla dödsfall med snöskoter.

Huvudskador och hjälm Huvudskador – Titta på antal och försäkringskostnader
Skaffa mer underlag för att föreslå att hjälmlag införs.

Forskning Forska mer om risker, attityder, normer, beteenden och åtgärder kopplat till snöskoter.

Allt från: **SnowRider Weekend**
 Nummer 4 12/13 Pris: 64,- 8,30 EURO 74 NOK
Chris Brown
snörideri
 Faller ännu i Sverige
 Teknik med Afte chassi-inställningar
 2013
Arbetsklassen
 Hur gör man för att tävla i USA?
 5 Längstestare har landat

Nummer: 4-12/13 Årgång: 18
 Fler årgång: Databas: Nord
 Utgåvorna: 9 2013/18: 12 nummer
 Anmottidpunkt: 11 januari
Chefredaktör & ansvarig utgivare:
 Ricki Fransson
 bild@snörideri.se 070-3002641
Redaktör:
 Stefan Lind
 stefan@snörideri.se 020-22885
Ekonomi, nyhetsredaktör:
 Mikaela Fransson
 mikaela@snörideri.se 020-22885
Ansvarig, nyhetsredaktör:
 Sofia Österman
 sofia@snörideri.se 020-22823
Redaktion, nyhetsredaktör:
 David Eriksson
 david@snörideri.se 020-22887
 070-3002641
 020-22885
 on & Shop:

LEDAREN

Döden på snön.

Vårje är svårer det ett antal mätningar i samband med ryttande av vårt favoritslag snöskotern. Ska man köra sig på en snöskoter som är ny eller som har varit i bruk länge, det är viktigt att man gör en kontroll innan man kör. Det är viktigt att man gör en kontroll innan man kör. Det är viktigt att man gör en kontroll innan man kör.

Detta är ett av de viktigaste momenten när du kör din snöskoter. Det är viktigt att man gör en kontroll innan man kör. Det är viktigt att man gör en kontroll innan man kör. Det är viktigt att man gör en kontroll innan man kör.

Naturligtvis vet du och jag att en nolltolerans är det enda raka och att det bästa sättet att försöka hålla sig utanför den där dödsstatistiken är att hålla sig nykter i samband med skoterkörning. Nu kan man ju köra ihjäl sig ändå i nyktert tillstånd och det kan vi ju aldrig försäkra oss emot. Håll dig nykter när du kör snöskoter och ryck nycklarna av den som är på väg att göra något riktigt dumt så kan vi lura döden tillsammans eller i alla fall få oddsen lite mer på vår sida.